

Trupult at selja hvítu skinnini

Sp/f Oikos, sum hevur havt móttøkur av seyðaskinnum kring landið, hevur nú boðað sínum viðskiftafólkum frá, at tey ikki fara at taka ímóti saltaðum seyðaskinnum til útflutnings í heyst

VILMUND JACOBSEN

Týsdagin boðaði Heilsufrøðiliga Starvsstovan frá, at bert ein góðkendur móttakari er av

- Vit hava roynt at gjørt okkara, soleiðis at seyðaskinnini kundu koma til sættis, sigur Helga Nordendal

saltaðum seyðaskinnum til útflutnings í lötuni, og móttakarinn er Sp/f Oikos í Bø.

Tað var nevniliga í 2001, at Jógvan Nordendal, bóndi í Bø, byrjaði at keypa saltaði seyðaskinn. Tað byrjaði í smáum, og fyrsta árið vórðu nøkur hundrað skinn keypt, saltaði og útflutt. Men, seinnu árin hevur talið verið fleiri túsund – ja, onkur ár væl oman fyri 30.000.

Sp/f Oikos hevur havt móttøkur ymsastaðni kring landið, soleiðis at fólk, sum hava seyð og fletta, hava havt møguleikan at sleppa av við skinnini.

Fólk, sum eru komin við skinnum, hava so eftir egnum ynski antin fingið pening ella fóður fyri lambsskinnsini frá tí, sum stendur fyri móttøkuni og saltingini fyri Oikos.

At salta seyðaskinn hevur ikki bara figgarligan, men eisini umhvørvisligan og sosialan týðning

Eingin móttøka

Men, í ár verður øðrvísi enn undanfarin ár, tí í heyst fer Oikos ikki at hava móttøkur, og felagið fer heldur ikki at keypa saltaði skinn til útflutnings.

Helga Nordendal hjá Sp/f Oikos vátta, at hetta er støðan í heyst, nú fjøllini skjótt verða gingin.

Spurd, um avgerðin ikki at keypa seyðaskinn í ár hevur nakað við herd heilsufrøðilig krøv at gera, sigur hon, at so er ikki.

- Tað er einki broytt við krøvunum, men trupulleikin er, at tað gongur ikki so væl at selja skinnini, og goymslan frá undanfarna ári er ov stór.

Helga Nordendal sigur, at tað serliga eru tey hvítu skinnini, sum trupult er at sleppa av við.

- Undanfarin ár hava vit tikið ímóti øllum skinum, men í fjør keyptu vit ikki hvít veðraskinn og hvít ærsskinn. Kortini eru vit enn ikki sloppin av við øll skinnini, sum vit keyptu í fjør.

Hon vísir á, at tað er kostnaðarmikið at hava fleiri móttøkur kring landið, og tá trupult er at fáa ein hóskað prís fyri saltaðu skinni, noyðast tey á Oikos tíverri at hava ein steðg í móttøkuni í heyst.

- Tað hevði so mangt verið øðrvísi, um allur seyðurin í Føroyum endaði á einum sláturvirki. Men, her noyðast vit at hava móttøkur kring landið, og hetta merkir eisini stórar flutningsútreiðslur, leggur hon aftrat.

Lítill eggjan

Helga Nordendal dylur ikki fyri, at hon onkuntið saknar nøkur uppmuntrandi orð frá myndugleikum og teimum, sum annars noyðast at taka um endan við burturbeining og brenning, tá tað ikki gongur so væl í hond at selja.

- Vit hava roynt at gjørt okkara, soleiðis at henda rávøra, sum seyðaskinnini eru, kundi koma til sættis, men soleiðis, sum gongdin hevur verið á marknaðinum, noyðast vit nú at taka ein steðg.

Helga Nordendal sigur seg vóna, at tey eitt annað heyst - og vónandi longu næsta heyst - aftur kunnu hava skipaðar móttøkur av seyðaskinnum kring landið.

Tað ger mun tá onkur endurnýtir

Tá eingin tekur ímóti saltaðum seyðaskinnum til útflutnings, soleiðis sum støðan er vorðin í heyst, fara umleið 10 slíkar bingjur, sum henda á myndini, aftrat í brenniovnin hjá IRF

VILMUND JACOBSEN

Á hvørjum heysti plagur IRF at vísa á, at tað, sum dálkar mest í brenniovninum á Hagaleiti í Leirvík, eru seyðaskinn. Tí heitir felagsskapurin á fólk, sum fletta, um at lata skinnini

til endurnýtslu hjá góðkendari móttøku.

Tá slaktið, sum nú stundar til, byrjar, fær IRF eisini nógv fullar vembur at brenna, og hesar viðføra sjálvsagt dálkandi útlát. Tí er umráðandi fyri umhvørvið, at leivdir frá slakti annars verða burturbeindar á rættan hátt.

Í Føroyum er bara ein góðkend

móttøka til saltaði seyðaskinn til útflutnings, og hesa góðkenning hevur Sp/f Oikos í Bø.

Nú tey, sum standa aftan fyri Oikos, hava gjørt av, at eingin móttøka verður í heyst, kann væntast, at tey seyðaskinn, sum felagið plagdi at keypa, enda í brenniovninum.

At tað ger mun at salta og endurnýta, kann lýsast við myndini av hesi bingju, sum varð fylt við saltaðum seyðaskinnum í fjør heyst.

Bingjan er 40 fót; hon er full, og her eru 3.400 skinn, sum í fjør vórðu saltað til felagið Oikos.

Siga vit, at felagið keypti umleið 33.000-35.000 seyðaskinn, sum tey plaga at siga, at tey gera, høvdu stívliga 10 bingjur av hesi støddini endað í brenniovninum hjá IRF, um Oikos - ella onkur annar - ikki keypti.

Niðurstøðan er, at tað so

Bingjan er full, og her liggja umleið 3.400 saltað seyðaskinn. Seinnu árin hevur Oikos keypt upp í umleið 10 slíkar bingjur, men í heyst enda øll hesi skinn helst í brenniovninum hjá IRF

sanniliga ger mun - eisini fyri umhvørvi - at lata seyðaskinn til endurnýtslu heldur enn at lata tey í brenniovnin hjá IRF.

Men, í heyst er tað so ein veruleiki, at Oikos onga móttøku fer at hava og eingi seyðaskinn fer at keypa.